

رابطه ویژگیهای شخصیتی، شادی و سلامت عمومی با رفتارهای اجتماعی مطلوب در بین دانشجویان شاهد و ایثارگر

ایلناز سجادیان^{۱*}
زهره رضایی^۲

چکیده

پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه چندگانه بین ویژگیهای شخصیتی، شادی و سلامت عمومی با رفتارهای اجتماعی مطلوب در بین دانشجویان شاهد و ایثارگر شهرستان شهرکرد در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ انجام گرفت. روش پژوهش توصیفی از نوع همبستگی بود. در راستای دستیابی به هدف پژوهش از کلیه دانشجویان شاهد و ایثارگر شهرکرد تعداد ۲۹۰ نفر به شیوه نمونه گیری تصادفی طبقه‌ای مبتنی بر سهم انتخاب گردیدند. به منظور گردآوری داده‌ها از پرسشنامه ویژگیهای شخصیتی چهار عاملی فرم کوتاه بو و میتزفیریس (۲۰۰۷)، شادی آکسفورد آرگیل (۲۰۰۱)، سلامت عمومی گلدبرگ و هیلر (۱۹۷۹) و گرایشهای اجتماعی مطلوب تجدیدنظر شده کارلو و همکاران (۲۰۰۳) استفاده شد. بر اساس نتایج تحلیل رگرسیون به شیوه گام به گام شادی و خوشایندی ۸ درصد واریانس رفتار اجتماعی مطلوب نا آشنا، برونگرایی و سلامت عمومی ۶ درصد واریانس رفتار اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی، خوشایندی، بی ثباتی هیجانی، برونگرایی ۵ درصد واریانس رفتار اجتماعی مطلوب هیجانی، وظیفه شناسی ۲ درصد واریانس رفتار اجتماعی مطلوب بحرانی و خوشایندی، برونگرایی و سلامت عمومی ۱۳ درصد واریانس رفتار اجتماعی مطلوب متابعت آمیز را تبیین می کنند. بدین ترتیب با توجه به نقش ویژگیهای شخصیتی، سلامت عمومی و شادی در پیش بینی رفتارهای اجتماعی مطلوب در دانشجویان، توجه به این متغیرها در ارتقاء رفتارهای اجتماعی مطلوب دانشجویان شاهد و ایثارگر سودمند است.

واژه‌های کلیدی: ویژگیهای شخصیتی، شادی، سلامت عمومی، رفتارهای اجتماعی مطلوب، دانشجویان.

۱. استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران. نویسنده مسوول

i.sajjadian@khuis.ac.ir

۲. کارشناسی ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران.

مقدمه

رفتار اجتماعی مطلوب^۱ به عنوان جنبه ای از رفتار انسان که پیامدهای مثبتی برای دیگران به دنبال دارد، اخیراً توجه زیادی را به خود جلب کرده است و عناوین مختلفی از جمله رفتار یاری رسانی، رفتار یاری گرانه، رفتار حمایتی و رفتار اجتماع پسند مورد استفاده قرار گرفته است. هدف این نوع رفتار کمک به فردی دیگر و به نوعی کاهش نیاز شخصی دیگر در موقعیت اضطراری است (پادیلوا و الکر، دیر، یورگاسون، فراسر و کوین^۲، ۲۰۱۳). رفتارهای مطلوب اجتماعی عبارت است از اعمالی که با هدف بهبود شرایط دریافت کننده کمک انجام می‌شود و انگیزه شخصی که مبادرت به چنین کاری می‌کند انجام تعهدات حرفه ای نیست از طرفی دریافت کننده کمک نیز یک سازمان نبوده بلکه یک انسان است (بیریتیان، دانل، نایت، کارلو، آیومسنا-تیلور^۳ و همکار، ۲۰۱۳، ارونسون، ویلسون و اکرت^۴، ۱۳۸۶).

برخی محققان معتقدند که هدف رفتار اجتماعی مطلوب نیاز به رسیدن به پاداش یا منفعتی خاص می‌باشد. در واقع بر اهمیت مولفه قصد در رفتار حمایتی تاکید می‌شود و رفتار حمایتی را ناشی از نوع دوستی انسان‌ها می‌داند. پس به عقیده روانشناسان اجتماعی این رفتار باید به قصد صورت گیرند (آذربایجانی، سالاری فر، عباسی، کاویانی و موسوی اصل^۵، ۱۳۸۵). در حالی که برخی دیگر از محققان معتقدند که رفتارهای یاری رسانی به قصد دستیابی به رضایت شخصی صورت می‌دهند، زیرا این رفتارها احساس ارتباط با دیگران را در فرد ایجاد می‌کنند (پاوی و گریت میر^۶، ۲۰۱۲).

بر اساس مطالعات انجام شده می‌توان چهار نوع رفتار اجتماعی مطلوب را معرفی کرد که عبارتند از: رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع دوستانه، رفتارهای اجتماعی مطلوب متابعت آمیز، رفتارهای اجتماعی مطلوب هیجانی، رفتارهای اجتماعی مطلوب جمعی (عظیم پور، نیسی، شهنی بیلاق و ارشدی^۷، ۲۰۱۲). رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع دوستانه، تحت عنوان کمک داوطلبانه به دیگران به دلیل نگرانی نسبت به رفاه و نیازهای دیگران تعریف شده است که به واسطه پاسخگویی به دیگران از روی همدردی، هنجارها و اصول درون سازی شده ثابت برای کمک به دیگران بروز می‌آید (آیزنبرگ و فابس^۸، ۱۹۹۸). رفتارهای اجتماعی مطلوب متابعت آمیز، تحت عنوان یاری رسانی به دیگران در پاسخ به درخواست کلامی یا غیر کلامی تعریف شده است (کارلو و راندل^۹، ۲۰۰۲). رفتارهای اجتماعی مطلوب هیجانی، تحت عنوان تمایل به یاری رساندن به دیگران تحت شرایط هیجانی تعریف شده است (هاردی و کارلو^{۱۰}، ۲۰۰۵). رفتارهای

1. Prosocial Behavior
2. Padilla-Walker, Dyer, Yorgason, Fraser & Coyne
3. Britian, Donnell, Knight, Carlo, Auamsna-Taylor
4. Eronson, Welson & Ekert
5. Pavey & Greitemeyer
6. Eisenberg & Fabes
7. Carlo and Randle

اجتماعی مطلوب جمعی، در حضور دیگران به دلیل کسب تایید، احترام دیگران (همسالان، والدین و ...) و افزایش ارزش فردی صورت می‌گیرد (হারدی، ۲۰۰۶). شرودر^۱ و همکاران (۱۹۹۵)، به نقل از کجفاف، سجادیانونوری، (۱۳۸۹)، بیان می‌کنند که احتمال بروز رفتارهای اجتماعی مطلوب در پیش چشم دیگران بیشتر است. بر اساس دیدگاه کارلو و راندل (۲۰۰۲) دو نوع رفتار نوع دوستانه دیگر نیز وجود دارد. رفتار مطلوب بحرانی^۲ (کمک در شرایط و موقعیت های بحرانی) و رفتار مطلوب در موقعیت ناآشنا^۳ (کمک بدون شناخت فرد درخواست کننده کمک).

عوامل مختلفی نظیر جنسیت، خلق مثبت و منفی، ویژگی های شخصیتی، شباهت قربانی به تماشاگران، اسناد مسئولیت قربانی و درخواست کمک از سوی قربانی در شکل گیری این رفتار موثر است (بارون و برن^۴، ۲۰۰۵).

نظریه چهار عاملی شخصیت از سوی کاستا و مک کری در اواخر دهه ۸۰ میلادی ارائه و در اوایل دهه ۹۰ مورد ارزیابی قرار گرفت. این مدل شامل این ابعاد میباشد: برون گرایی^۵، گشودگی^۶، خوشایندی^۷، وجدان گرایی^۸، کاستا و مک کری اساسا این چهار عامل را به عنوان تمایلاتی مبنایی که زمینه زیستی دارند، معرفی کرده اند؛ بنابراین این تمایلات اساسی، آمادگی های بدنی است و به طور مستقیم تحت تاثیر محیط قرار ندارند (شولتر، ۱۳۹۱).

پژوهشهای طولانی مدت در مورد گرایشات مثبت اجتماعی نیز با شخصیت نوع دوست منطبق است (آیزنبرگ، میلر، اسکالر، فابس، فولتز^۹ و همکار، ۱۹۹۹). تمایل افراد به یاری رسانی را می توان تحت عنوان فضیلت های خویشتن داری، تحمل و شکیبایی عدالت احسان و تدبیر و دور اندیشی خلاصه کرد (جفریز^{۱۰}، ۱۹۹۸). این پنج فضیلت اخلاقی نشان می دهد که شخصیت نوع دوست، شخصیت تک بعدی ندارند بلکه چندین جنبه از شخصیت وی که شامل کنترل انگیزه ها و محرک ها، ابتکار، باورهای راستین، مهربانی، دور اندیشی است در رفتارهای مثبت اجتماعی وی تاثیر میگذارند (آیزنبرگ، هافر، سولیک و ریو^{۱۱}، ۲۰۱۳). یکی از ویژگی های عمده تیپ شخصیت نوع دوست بر اساس مدل پنج عاملی، خوشایندی است. مرور ادبیات نوع دوستی نشان می دهد که از میان پنج عامل بزرگ شخصیت خوشایندی حائز بالاترین

1. Sheroder
2. Dire prosocial behavior
3. Anonymus prosocial behavior
4. Baren & Bern
5. Extraversion
6. Openness
7. Agreeableness
8. Conscientiousness
9. Eisenberg, Miller, Schaller, Fabes & Fultz
10. Jeffries
11. Eisenberg, Hofer, Sulik & Liew

همبستگی با رفتارهای نوع دوستی مهربانی و رفتارهای یاری رسان می‌باشد. هم‌چنین به نظر می‌رسد که خوشایندی باعث تحریک دغدغه بیشتر از بابت رفاه و سعادت دیگران در معضلات می‌شود (کول و همکاران، ۲۰۰۱ به نقل از پترسون و سلیگمن، ۲۰۰۴).

خوشایندی با نوع دوستی، روابط بین فردی خوب در کار و زمینه‌های اجتماعی همراه است. صفات خوشایندی و با وجدان بودن دو عامل مرتبط با روان‌پریشی‌گرایی آیزنگ هستند، لذا افراد ناخوشایند از لحاظ روابط بین فردی سرد هستند و افرادی که از نظر وجدان ضعیف‌اند قراردادهای اجتماعی را رعایت نمی‌کنند (کاستا و مک کری، ۱۹۹۲؛ جان و سربو استاوا، ۱۹۹۹).

بررسی‌ها نیز نشان داد، افراد یاری‌رسان در مقابل با یک گروه کنترل متشکل از کسانی که بالقوه یاری‌دهنده نبودند، در معیارهای مسئولیت اجتماعی و همدلی عاطفی، کنترل درونی و نگرش به عدالت، نمره بیشتری به دست آوردند (بیرهوف، ۱۳۸۴، پتر و فینکشتاین، ۱۹۹۸).

خوشایندی احتمالاً ویژگی خلقی و گرایش اصلی کمک‌کننده به رفتارهای یاری‌رسان است. افراد خوشایند، افرادی نوع‌دوست، رک و راست، معتمد، رؤوف، فروتن و فرمانبردار هستند (مک کری و کاستا، ۱۹۹۹). اسناد علمی معتبری وجود دارد که ارتباط بین خوشایندی و رفتارهای مطلوب اجتماعی را نشان می‌دهد (گرازیانو و آیزنبرگ، ۱۹۹۷). به علاوه، محققین روابط مثبت و معناداری را بین خوشایندی و رفتارهای داوطلبانه یافته‌اند (اسمیت، ۲۰۰۳؛ کارلو و همکاران، ۲۰۰۵). به طور مشابه برون‌گرایی باخوش‌مشری (مردم‌آمیزی)، اهل معاشرت بودن، جرأت‌مندی، عواطف مثبت، خون‌گرمی و فعالیت مرتبط شده است (مک کری و کاستا، ۱۹۹۹) و پیش‌بینی‌کننده رفتارهای داوطلبانه بوده است (اسمیت، ۲۰۰۶). گرایش به رفتارهای داوطلبانه اغلب نیازمند تعاملات اجتماعی گسترده است، به همین دلیل دانشمندان آن را با برون‌گرایی مرتبط می‌دانند (بورک و هال، ۱۹۸۶).

نتایج تحقیق شریفی، اسکندری، دلاور و برجعلی (۱۳۸۹) نشان داد افراد یاری‌رسان و ایثارگر در همه صفات شخصیتی با افراد عادی تفاوت دارند. بر این اساس آنها در صفت روان‌رنجور‌گرایی نسبت به افراد عادی پایین‌تر هستند و در زمینه صفات برون‌گرایی، گشودگی، خوشایندی و با وجدان بودن از افراد عادی بالاترند.

پژوهش طولی کاستا، مک کری و نوریس (به نقل از آرگایل، ۱۳۸۲) نتیجه قابل توجهی به دست می‌دهد که برون‌گرایی بهترین پیش‌بینی‌کننده شادمانی و درون‌گرایی بهترین پیش‌بینی‌کننده عاطفه منفی و شاد نبودن است. همبستگی شادی با برون‌گرایی آنقدر مسلم و قوی است که برخی صاحب‌نظران تعریف شادی را بدون در نظر گرفتن برون‌گرایی صحیح نمی‌دانند. افراد

1. Kools
2. Peterson & Seligman
3. Costa & McCrae
4. John & Srivastava

برونگرا بیشتر و سریعتر روابط اجتماعی خود را کنترل می‌کنند و احساسات مثبت خود را بیش از احساسات منفی پذیرفته، تعمیم و گسترش می‌دهند (میرشاه جعفری، عابدی و دریکوندی، ۱۳۸۱).

پلاگنول و هوپرت (۲۰۱۰) بیان داشته‌اند افرادی که شادتر هستند، دارای رفتارهای اجتماعی مطلوب مثل همدلی، رفتار یاری‌رسانی در موقعیت‌های اضطراری و انگیزش نوع دوستانه می‌باشند. با این حال بین شادی و رفتار اجتماعی مطلوب رابطه دو سویه وجود دارد به نحوی که انجام رفتارهای یاری‌گرانه می‌تواند در فرد ایجاد شادی کند (وینستین و ریان، ۲۰۱۰). نتایج بررسی بیرهوف و مولر (۱۹۹۹)، نشان داد روحیه با رفتارهای اجتماعی مطلوب دارای همبستگی است و روحیه مثبت با رفتارهای مذکور همبستگی مثبت و روحیه منفی با آن رفتارهای همبستگی منفی دارد.

از منسجم‌ترین یافته‌های روانشناسی این است که وقتی افراد احساس شادی می‌کنند، بیشتر راغب می‌شوند به دیگران کمک کنند (مایرز، ۲۰۰۴). نتایج تحقیقات مختلف نشان می‌دهد که مردم شاد به سایر مردم و مشکلات اجتماعی علاقه‌مند هستند و علاقه کمتری به دنیای درونی و یا مشکلات شخصی خود دارند. ریمانلد (۱۹۸۲)، به نقل از آرگایل، (۱۳۸۲) با مطالعه روی ۲۰۰۰ نفر دریافت که بین درجات شادمانی و عدم خودخواهی ارتباطی قوی وجود دارد و اشخاص از خود گذشته معمولاً شادتر از افراد خودخواه هستند. به چندین دلیل ممکن است شادی به نوع دوستی منجر شود؛ یکی اینکه، مردم شاد ممکن است کمک کردن را پاداش دهنده ببینند و بخواهند از این طریق خلق مثبت خود را حفظ کنند، زیرا خلق خوب باعث می‌شود مردم یکدیگر را بیشتر دوست داشته باشند. دلیل دوم اینکه، افراد شاد ممکن است بخواهند شادیها را بین خود و دیگران تقسیم کنند. در واقع خلق خوب آنها را به یاد جنبه‌های پاداش دهنده کمک کردن می‌اندازد (مرادی و همکاران، ۱۳۸۴).

یکی از متغیرهای دیگری که با رفتار اجتماعی مطلوب رابطه دارد، متغیر سلامت عمومی می‌باشد. به عقیده فروید نوع مکانیسم‌های دفاعی افراد سالم نوع دوستی، شوخ طبعی، پارسایی، ریاضت و والایش است (خدارحیمی، ۱۳۷۴). از سوی دیگر، در حوزه روانشناسی مثبت‌علاقه روزافزونی در زمینه فهم اثرات مثبت رفتارهای مطلوب اجتماعی بر سلامت عمومی و بهزیستی روانشناختی وجود دارد. عقیده بر این است که این رفتارها از طریق ایجاد هویت اجتماعی، حمایت اجتماعی و احساس ارتباط با دیگران بر سلامت عمومی تاثیر می‌گذارند (وسینا و فرناندو، ۲۰۱۳). با توجه به آنچه بیان شد بررسی‌های محقق نشان داده است که در مطالعات قبلی همزمان ارتباط این سه متغیر با انواع رفتارهای اجتماعی مطلوب بررسی نشده است لذا این پژوهش با هدف تعیین روابط ساده و چندگانه ویژگی‌های شخصیتی، شادی و سلامت عمومی با

1. Plagnol & Huppert
2. Weinstein & Ryan
3. Vecina & Fernando

انواع رفتارهای اجتماعی مطلوب در دانشجویان شاهد و ایثارگر انجام گرفت. روش پژوهش، جامعه آماری و نمونه: روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری را کلیه دانشجویان دختر و پسر شاهد و ایثارگر دانشگاه‌های علوم پزشکی، دولتی، آزاد، پیام نور، علمی و کاربردی شهر کرد تشکیل داده‌اند که در سال تحصیلی ۹۳-۹۲ شامل ۱۱۶۷ نفر بودند لذا برای تعیین حجم نمونه از جدول تعیین حجم نمونه کوهن و همکاران (۲۰۰۰) استفاده شد، بر این اساس نمونه آماری در این تحقیق شامل ۲۹۰ نفر بود که به شیوه روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای مبتنی بر سهم هر دانشگاه انتخاب گردید.

ابزار اندازه‌گیری

۱- مقیاس‌گرایی‌های اجتماعی مطلوب تجدید نظر شده کارلو و همکاران (۲۰۰۳):
 فرم ۲۳ گویه‌ای این مقیاس اساساً برای ارزیابی خود گزارش دهی از ۶ نوع رفتار اجتماعی مطلوب در بین دانشجویان دانشگاه تدوین گردید. کارلو و راندال (۲۰۰۲)، ضرایب برازش مدل مناسبی را با استفاده از تحلیل عامل تأییدی در دانشجویان دانشگاه گزارش نمودند. در مقیاس گرایش‌های مطلوب اجتماعی فرم تجدیدنظر شده ۲ گویه به مجموع گویه‌ها اضافه گردید (کارلو و همکاران، ۲۰۰۳). بر اساس گزارش کارلو و راندال (۲۰۰۲)، ۶ خرده‌مقیاس و ضریب آلفای کرونباخ آن عبارتند از: رفتارهای اجتماعی مطلوب جمعی (۴ گویه، ۰/۷۸)، رفتارهای اجتماعی مطلوب نا آشنا (۵ گویه، ۰/۸۵)، رفتارهای اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی (۳ گویه، ۰/۶۳)، رفتارهای اجتماعی مطلوب هیجانی (۴ گویه، ۰/۷۵)، رفتارهای اجتماعی مطلوب متابعت آمیز (۲ گویه، ۰/۸۰) و رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع دوستانه (۵ گویه، ۰/۷۴) می‌باشند. در تحلیل عاملی کجیاف و همکاران (۱۳۸۹) بر دانشجویان ایرانی ۵ خرده‌مقیاس به نامهای رفتارهای اجتماعی مطلوب نا آشنا، رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی، رفتارهای اجتماعی مطلوب هیجانی، رفتارهای اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی و رفتارهای اجتماعی مطلوب متابعت آمیز به دست آمد. آنها ضریب آلفای کرونباخ برای مقیاس گرایش‌های اجتماعی مطلوب تجدیدنظر شده را ۰/۸۶ گزارش نمودند. طیف پاسخگویی به این پرسشنامه، پنج درجه‌ای (کاملاً مرا توصیف می‌کند=۵ و اصلاً مرا توصیف نمی‌کند=۱) است. بنابراین حداقل نمره‌ای که پاسخگو در این مقیاس کسب می‌کند ۲۵ و حداکثر ۱۲۵ می‌باشد.

۲- پرسشنامه ویژگی‌های شخصیتی چهار عاملی فرم کوتاه:

این پرسشنامه شامل ۴۰ سوال است و توسط بو و میتزفریس (۲۰۰۷) تهیه و اعتباریابی شده است. مقیاس پاسخگویی این پرسشنامه پنج درجه‌ای (کاملاً مخالفم=۱، کاملاً موافقم=۵) است و حداقل نمره‌ای که پاسخگو در این پرسشنامه کسب می‌کند ۴۰ و حداکثر آن ۱۹۵ می‌باشد.

باشد. چهار مقیاس این پرسشنامه شامل برونگرایی^۱ (۱۰ سوال اول)؛ وظیفه شناسی^۲ (۱۰ سوال دوم)؛ خوشایندی^۳ (۱۰ سوال سوم) و بی ثباتی هیجانی^۴ (۱۰ سوال چهارم) می باشد. یافته های لنگفورد استفاده از پرسشنامه ویژگی های شخصیتی چهار عاملی فرم کوتاه را تحت شرایطی که زمان پاسخگویی محدود و تعداد متغیرها زیاد است تأیید می نماید (لنگفورد، ۲۰۰۳). بو میتزفیریس (۲۰۰۷) آلفای کرونباخ ۰/۵۷ و شاخص همسانی خوبی را برای این پرسشنامه گزارش نموده اند.

۳- پرسشنامه شادی

این پرسشنامه نسخه اصلاحی فهرست شادی آکسفورد است که توسط هیل و آرگیل (۲۰۰۲) منتشر شده و شامل ۲۹ سوال با مقیاس پاسخگویی لیکرت ۶ درجه ای کاملاً مخالف تا کاملاً موافق است. آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۹۱ گزارش شده است. همچنین ارتباط معناداری بین این پرسشنامه با نمرات رضایت از زندگی، خوش بینی، برونگرایی و روان رنجور خوبی گزارش شده است (هیل و آرگیل، ۲۰۰۲).

۴- پرسشنامه سلامت عمومی

مقیاس سلامت عمومی گلدبرگ و هیلر (۱۹۷۹) (GHQ) ۲۸ سوالی برای سنجش چهار بعد (علائم جسمانی، اضطراب و اختلال خواب، اختلال در عملکرد اجتماعی و افسردگی) استفاده شد. اعتبار این مقیاس در ایران توسط (تقوی، ۱۳۸۰) از سه روش باز آزمایی، تصنیفی، آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۷۰، ۰/۹۳، ۰/۹۰ صدم حاصل شد و روایی همزمان پرسشنامه سلامت عمومی از طریق اجرای همزمان با پرسشنامه میدلسکس ((M.H.Q. ضریب همبستگی ۰/۵۵ حاصل گردید. آلفای کرونباخ در این پژوهش ۰/۹۱ به دست آمد.

روش اجرا و تحلیل: ابزارهای پژوهش همه بصورت همزمان و یک جا به افرادی که برای نمونه انتخاب شده بودند تحویل شد و به صورت انفرادی پاسخ داده شدند. برای هر فرد ابتدا توضیح کلی در باب نحوه پاسخگویی ارائه شده، سپس پرسشنامه ها در اختیار آنها قرار گرفت تا پاسخ دهند. زمان پاسخگویی برای همه مقیاسها همراه باهم بین ۲۰ تا ۲۵ دقیقه به صورت میانگین بوده است. تحلیل های آماری مربوطه با استفاده از بسته آماری برای علوم اجتماعی (SPSS) نسخه ۲۲ انجام شد. داده های پژوهش در دو سطح توصیفی و استنباطی تحلیل گردید. برای بررسی فرضیه های پژوهش از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون گام به گام استفاده شد.

1. Extraversion
2. Conscientiousness
3. Agreeableness
4. Emotional stability
5. Langford

یافته های پژوهش

از ۲۹۰ نفر گروه نمونه پژوهش، ۱۴۳ نفر (معادل ۴۹/۳ درصد) را مردان و ۱۴۷ نفر (معادل ۵۰/۷ درصد) را زنان تشکیل داده اند. میانگین سنی گروه نمونه برابر ۲۴/۷۱ و انحراف استاندارد آن ۷/۵۰ می باشد. جدول ۱ میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش را نشان می دهد.

جدول (۱): میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیرها	میانگین	انحراف استاندارد
رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت نا آشنا	۱۳/۴۳	۳/۳۴
رفتار اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی	۲۲/۵۵	۴/۲۴
رفتار اجتماعی مطلوب هیجانی	۷/۲۸	۲/۰۷
رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی	۸/۸۱	۲/۲۶
رفتار اجتماعی مطلوب متابعت امیز	۷/۰۲	۱/۷۸
برون گرایی	۲۹/۵۸	۳/۱۴
خوشایندی	۲۱/۸۲	۵/۸۶
وظیفه شناسی	۲۳/۳۴	۶/۰۰
بی ثباتی هیجانی	۳۰/۶۶	۸/۰۹
سلامت عمومی	۵۱/۰۴	۱۲/۶۵
شادی	۷۵/۵۰	۱۶/۱۹

جدول (۲): ماتریس همبستگی بین ویژگی های شخصیتی،

شادی و سلامت عمومی با رفتارهای اجتماعی مطلوب

متغیرها	برونگرایی	خوشایندی	وظیفه شناسی	بی ثباتی هیجانی	شادی عمومی	سلامت عمومی
رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت نا آشنا	۰/۰۵	**۰/۲۵	**۰/۱۶	۰/۱۰	**۰/۱۵	۰/۱۰
رفتار اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی	**۰/۱۸	۰/۰۱	۰/۱۰	-۰/۰۳	۰/۰۶	-۰/۱۵
رفتار اجتماعی مطلوب هیجانی	*۰/۱۴	**۰/۱۶	۰/۱۰	*-۰/۱۲	۰/۰۷	۰/۰۱
رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی	*۰/۱۳	*۰/۱۳	**۰/۱۵	-۰/۰۱	**۰/۱۱	۰/۰۵
رفتار اجتماعی مطلوب متابعت آمیز	**۰/۲۴	**۰/۲۸	**۰/۲۲	-۰/۰۶	**۰/۱۴	*۰/۱۶

..* (p<۰/۰۵) ** (p<۰/۰۱)

چنانچه در جدول ۲ مشاهده می شود، بین رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت نا آشنا با خوشایندی و وظیفه شناسی رابطه مثبت معنی دار وجود دارد (p<۰/۰۱). بین رفتار اجتماعی نوع دوستانه و جمعی با برونگرایی رابطه مثبت معنی دار وجود دارد (p<۰/۰۱). بین رفتار اجتماعی مطلوب هیجانی با برون گرایی، خوشایندی رابطه مثبت (p<۰/۰۱) و با بی ثباتی

هیجانی رابطه منفی معنی دار وجود دارد ($p \leq 0/05$). بین رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی با برونگرایی، خوشایندی در سطح ($p \leq 0/05$) و وظیفه شناسی در سطح ($p \leq 0/01$) رابطه مثبت معنی دار وجود دارد بین رفتار اجتماعی متابعت آمیز با برونگرایی، خوشایندی و وظیفه شناسی رابطه مثبت وجود دارد ($p \leq 0/01$). همچنین ضریب همبستگی بین رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت نا آشنا، رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی، رفتارهای اجتماعی متابعت آمیز با شادی در سطح ($p \leq 0/01$). معنی دار بوده است. بنابراین بین رفتار اجتماعی در موقعیت نا آشنا، موقعیت بحرانی و متابعت آمیز با شادی رابطه مستقیم وجود دارد. اما همبستگی بین رفتار اجتماعی مطلوب هیجانی و رفتار اجتماعی نوع دوستانه با شادی معنی دار نبوده است ($p > 0/05$). همچنین ضریب همبستگی بین رفتار اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و متابعت آمیز با سلامت عمومی در سطح ($p \leq 0/01$) معنی دار بوده است. بنابراین با افزایش سلامت عمومی، رفتار اجتماعی مطلوب نوع دوستانه افزایش می یابد. همچنین با افزایش سلامت عمومی رفتار اجتماعی متابعت آمیز کاهش می یابد. به منظور بررسی توان پیش بینی ویژگیهای شخصیتی، شادی و سلامت عمومی در رابطه با رفتار اجتماعی مطلوب از رگرسیون گام به گام استفاده گردید که نتایج آن در جدول ۳ و ۴ آمده است.

جدول (۳): ضرایب همبستگی چندگانه و تحلیل رگرسیون گام به گام برای پیش بینی رفتارهای اجتماعی مطلوب

Sig	F	R ^۲ تعدیل شده	R ^۲	R	شاخص های آماری
					متغیرها
۰/۰۱	۱۲/۴۵	۰/۰۷	۰/۰۸	۰/۲۸	رفتار مطلوب در موقعیت نا آشنا
۰/۰۱	۹/۲۶	۰/۰۵	۰/۰۶۱	۰/۲۴	رفتار مطلوب نوع دوستانه
۰/۰۱	۶/۵۸	۰/۰۵	۰/۰۶۵	۰/۲۵	رفتار مطلوب هیجانی
۰/۰۱	۷/۳۱	۰/۰۲	۰/۰۲۵	۰/۱۵	رفتار مطلوب در موقعیت بحرانی
۰/۰۰۱	۱۵/۴۱	۰/۱۳	۰/۱۳	۰/۳۷	رفتار مطلوب متابعت آمیز

چنانچه در جدول (۳) مشاهده می شود براساس ضریب تعیین، ۸ درصد واریانس ویژگی های شخصیتی، شادی و سلامت عمومی با رفتار اجتماعی نا آشنا، ۶/۱ درصد واریانس ویژگی های شخصیتی، شادی و سلامت عمومی با رفتار اجتماعی نوع دوستانه، ۶/۵ درصد واریانس ویژگی های شخصیتی، شادی و سلامت عمومی با رفتار اجتماعی هیجانی، ۲/۵ درصد واریانس ویژگی های شخصیتی، شادی و سلامت عمومی با رفتار اجتماعی بحرانی و ۱۳ درصد واریانس ویژگی های شخصیتی، شادی و سلامت عمومی با رفتار اجتماعی متابعت آمیز مشترک می باشد.

جدول (۴) نتایج رگرسیون چندگانه به روش گام به گام برای پیش بینی رفتارهای اجتماعی مطلوب توسط ویژگی های شخصیتی، شادی و سلامت عمومی

Sig	T	β	B. انحراف استاندارد		متغیر پیش بین	متغیر ملاک.
۰/۰۰۱	۸/۸۰	-	۱/۰۰۴	۸/۸۳	مقدار ثابت	
۰/۰۱	۴/۱۲	۰/۲۳	۰/۰۳	۰/۱۳	خوشایندی	رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت نا آشنا
۰/۰۴	۱/۹۸	۰/۱۱	۰/۰۱	۰/۰۲	شادی	
۰/۰۱	۷/۲۲	-	۲/۴۳	۱۷/۵۵	مقدار ثابت	
۰/۰۱	۳/۴۰	۰/۱۹	۰/۰۷	۰/۲۶	برونگرایی	رفتار اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی
۰/۰۱	-۲/۸۶	-۰/۱۶	۰/۰۱	-۰/۰۵	سلامت عمومی	
۰/۰۱	۳/۷۴	-	۱/۲۱	۴/۵۶	مقدار ثابت	
۰/۰۱	۲/۸۳	۰/۱۵	۰/۰۲	۰/۰۵	خوشایندی	رفتار اجتماعی مطلوب هیجانی
۰/۰۱	۲/۵۴	-۰/۱۴	۰/۰۱	-۰/۰۳	بی ثباتی هیجانی	
۰/۰۱	۲/۳۵	۰/۱۳	۰/۰۳	۰/۰۸	برونگرایی	
۰/۰۱	۱۴/۰۵	-	۰/۵۲	۷/۴۲	مقدار ثابت	رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی
۰/۰۰۷	۲/۷۰	۰/۱۵	۰/۰۲	۰/۰۵	وظیفه شناسی	
۰/۱۲	۱/۵۳	-	۱/۰۴	۱/۶۰	مقدار ثابت	
۰/۰۱	۴/۴۸	۰/۲۴	۰/۰۱	۰/۰۷	خوشایندی	رفتار اجتماعی مطلوب متابعت آمیز
۰/۰۱	۳/۶۱	۰/۲۰	۰/۰۳	۰/۱۱	برونگرایی	
۰/۰۱	۲/۴۳	۰/۱۳	۰/۰۰۸	۰/۰۱	سلامت عمومی	

چنانچه در جدول (۴) مشاهده می شود از بین متغیرهای پیش بین ویژگی شخصیتی خوشایندی و شادی توان پیش بینی رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت نا آشنا را دارا می باشد، برونگرایی و سلامت عمومی قادر به پیش بین کننده رفتار مطلوب نوع دوستانه و جمعی، خوشایندی، بی ثباتی هیجانی و برونگرایی پیش بینی کننده رفتار مطلوب هیجانی، و وظیفه شناسی پیش بینی کننده رفتار مطلوب در موقعیت بحرانی و خوشایندی، برونگرایی و سلامت عمومی پیش بینی کننده رفتار مطلوب متابعت آمیز هستند.

بحث و نتیجه گیری

این پژوهش با هدف بررسی رابطه ساده و چندگانه ویژگی های شخصیتی، شادی و سلامت عمومی با رفتارهای مطلوب اجتماعی صورت گرفته است. نتایج این پژوهش نشان داد که برونگرایی با رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی، هیجانی، در موقعیت بحرانی و متابعت آمیز رابطه مثبت معنادار دارد. این یافته با نتایج پژوهش ناد و سجادیان (۱۳۹۲) مبنی بر رابطه مثبت برونگرایی با رفتار یاری رسان و نتایج مک کری و کاستا (۱۹۹۹) مبنی بر رابطه مثبت برونگرایی با اجتماعی بودن، خونگرمی و احساسات مثبت همخوان بوده است. در تبیین این نتایج باید گفت که افراد دارای ویژگی برونگرایی تجربه طلب هستند. از لحاظ اجتماعی

گرم و همدل و خواهان برقراری رابطه با دیگران می‌باشند، خونگرم و اجتماعی‌اند و از تجربیات جدید استقبال می‌کنند. به هیجان‌ات خود اجازه بروزمی دهند و کمتر گرایش به درونگرایی و کناره‌گیری دارند. این ویژگیها باعث می‌شود آنها در موقعیتهای اجتماعی به صورت مطلوب تری رفتار کنند، رفتار نودوستانه بیشتری داشته باشند، در موقعیتهای هیجانی با تسلط و آگاهی که بر هیجان‌ات خود دارند می‌توانند رفتار مطلوب تری داشته باشند. همچنین به سبب تجربیات بیشتری که دارند بهتر عمل کرده و به سبب انعطاف پذیری در موقعیتهایی که اطلاعاتی ندارند از طریق متابعت از دیگران رفتار مناسبی نشان دهند. خوشایندی با رفتارهای اجتماعی مطلوب در موقعیت ناآشنا، هیجانی، بحرانی و متابعت آمیز رابطه مثبت معنادار وجود دارد. در تبیین این یافته باید اشاره نمود که افراد دارای ویژگی خوشایندی، بیشتر دنباله‌رو دیگران هستند، به دنبال تایید اجتماع هستند و کمتر ریسک‌پذیر می‌باشند. همین ویژگیها سبب می‌شود این افراد در موقعیتهای ناآشنا یا موقعیتهایی که نیاز به فرمانبرداری از دیگران وجود دارد متابعت نموده و رفتارهای اجتماعی مطلوب بیشتری از خود بروز دهند. وظیفه‌شناسی با رفتارهای اجتماعی مطلوب در موقعیت ناآشنا، بحرانی و متابعت آمیز رابطه مثبت معنادار وجود دارد. این یافته با نتایج بیرهوف (۱۳۸۴) مبنی بر رابطه مثبت مسئولیت‌پذیری و وظیفه‌شناسی با کمک‌رسانی وی اری‌رسانی در موقعیت بحرانی و نادای و سجادیان (۱۳۹۲) مبنی بر رابطه مثبت وظیفه‌شناسی و خوشایندی با نگرانی‌های همدلانه و ارزشهای نوع دوستانه و رفتارهای یاری‌رسان همسویی نشان داد. بی‌ثباتی هیجانی با رفتارهای اجتماعی مطلوب هیجانی رابطه منفی معنادار دارد. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های مارشو کاردینال (۲۰۱۲) مبنی بر رابطه منفی روان‌رنجورخویی با رفتار جامعه‌دوستی و نادای و سجادیان (۱۳۹۲) مبنی بر وجود رابطه منفی بین بی‌ثباتی هیجانی با همدلی همسو می‌باشد. در تبیین این یافته بایستی اشاره نمود که ویژگی وظیفه‌شناسی نیز از ویژگیهایی است که باعث می‌شود افراد در هر شرایطی به انجام وظایف خود پردازند. با این حال افرادی که دارای بی‌ثباتی هیجانی هستند به دلیل عدم کنترل بر هیجان‌ات خود در موقعیتهای هیجانی کمتر رفتارهای اجتماعی مطلوب نشان می‌دهند. از طرفی روابط منفی بی‌ثباتی هیجانی و رفتار مطلوب اجتماعی نیز شاید حاکی از مشخصه‌های اصلی این ویژگی یعنی نگرانی، دلشوره، عدم ایمنی و عصییت باشد که مسیرهای منتهی به رفتارهای اجتماعی مطلوب را مسدود می‌سازد. بین شادی با رفتارهای اجتماعی مطلوب در موقعیت ناآشنا، بحرانی و متابعت آمیز رابطه مثبت معنادار بدست آمد. نتایج این پژوهش با یافته‌های نتایج بررسی بیرهوف و مولر (۱۹۹۹) که نشان داد روحیه با رفتارهای اجتماعی مطلوب دارای همبستگی است و روحیه مثبت با رفتارهای مذکور همبستگی مثبت و روحیه منفی با آن رفتارها همبستگی منفی دارد همسو ولی با یافته‌های مایرز (۲۰۰۵) که نشان داد خلق منفی در بزرگسالان یاری‌رسانی را افزایش می‌دهد و خلق منفی معمولاً در کودکان، یاری‌رسانی را کاهش می‌دهد مغایر است. هیجانهای مثبت از جمله شادی توجه را وسعت می‌بخشد و شخص را از محیط فیزیکی و اجتماعی گسترده تری آگاه می‌سازند. این توجه گسترش یافته، فرد را برای پذیرش

اندیشه‌ها و اقدام‌های تازه آماده می‌کند و بیش از مواقع عادی خلاق‌تر می‌کند. به این ترتیب، هیجانهای مثبت فرصتهایی را در اختیار می‌گذارد تا روابط بهتری ایجاد شود. افرادی که شادی را تجربه می‌کنند، عزت نفس بالاتری دارند، از هوش هیجانی بیشتری برخوردارند و بیشتر خود را درگیر موقعیتهای تازه و اجتماعی می‌کنند. بنابراین این افراد در موقعیتهای اجتماعی به صورت مطلوبتری رفتار می‌کنند. افراد شاد به دلیل احساس مثبت درونی علاوه بر متابعت از دیگران در انجام رفتارهای مطلوب اجتماعی در موقعیت‌های بحرانی و موقعیت‌هایی که فرد نیازمند کمک را نمی‌شناسد هم‌گرایش به انجام رفتارهای مطلوب اجتماعی نشان می‌دهند و تمایل به شاد نمودن دیگران دارند.

همچنین بین سلامت عمومی با رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی رابطه مثبت معنادار و با رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت متابعت آمیز رابطه منفی معنادار وجود دارد. بدین معنا که با افزایش سلامت عمومی رفتارهای اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی بیشتر و رفتارهای اجتماعی مطلوب متابعت آمیز کمتر صورت می‌گیرد. در تبیین این یافته می‌توان به این نکته اشاره کرد که افراد دارای سلامت عمومی بالاتر بیشتر به رفتارهای اجتماعی مطلوب با انگیزه نوع دوستانه و جمعی گرایش دارند و کمتر از روی فرمانبرداری و متابعت به این رفتارها می‌پردازند. در تبیین این نتایج باید به این نکته اشاره کرد که افراد دارای سلامت عمومی بالاتر، از ویژگی‌هایی نظیر عزت نفس بالا برخوردارند، در حد معقول خود را درگیر ریسک‌پذیری و تجربه‌طلبی می‌کنند، قادرند بر هیجان‌های خود کنترل داشته باشند و احساسات طرد احتمالی از سوی دیگران را بپذیرند. این افراد کمتر تابع محیط خود هستند و ترجیح می‌دهند دست به ابتکار و خلاقیت بزنند حتی اگر گاهی این متابعت، مطلوب و از لحاظ اجتماعی مورد پذیرش باشد. این افراد قادر به برقراری ارتباط با دیگران هستند و از روابط بین فردی مطلوبی برخوردارند نسبت به هیجان‌های احساسات دیگران حساس هستند و تمایلات ضد اجتماعی و غیراخلاقی در آنها اندک است. این افراد از قدرت همدلی بیشتری برخوردارند و می‌توانند در صورت لزوم رفتارهای نوع دوستانه مناسب از خود نشان دهند.

در زمینه پیش‌بینی رفتارهای مطلوب اجتماعی از طریق ویژگی‌های شخصیتی، سلامت عمومی و شادی نتایج رگرسیون گام به گام نشان داد که ویژگی شخصیتی خوشایندی و شادی توان پیش‌بینی رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت نا آشنا را در گام آخر دارا می‌باشند و ویژگی خوشایندی با توان ۲۳ درصد پیش‌بینی کننده قویتری برای پیش‌بینی رفتار مطلوب در موقعیت نا آشنا بوده است. برونگرایی و سلامت عمومی نیز توان پیش‌بینی رفتار اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی را دارند و برونگرایی با توان ۱۹ درصد پیش‌بینی کننده قوی تری بوده است، ضریب بتای منفی بدست آمده در مورد سلامت عمومی (۰/۱۶-) در این پیش‌بینی بیانگر این است که با افزایش سلامت عمومی رفتارهای اجتماعی نوع دوستانه و جمعی افزایش می‌یابد. خوشایندی، بی‌ثباتی هیجانی و برونگرایی پیش‌بینی کننده رفتار اجتماعی مطلوب هیجانی بوده و از میان این متغیرها خوشایندی دارای توان ۱۵ درصد پیش‌بینی کننده

قوی تری می‌باشد. ضریب بتای منفی (۰/۱۴-) در مورد بی‌ثباتی هیجانی در این پیش‌بینی بیانگر این نکته می‌باشد که بی‌ثباتی هیجانی رفتارهای مطلوب هیجانی را کاهش می‌دهد. وظیفه‌شناسی پیش‌بینی کننده رفتار اجتماعی مطلوب در موقعیت بحرانی و ۱۵ درصد توان پیش‌بینی دارد، برونگرایی، خوشایندی و سلامت عمومی پیش‌بینی کننده رفتار اجتماعی مطلوب متابعت آمیز و از میان آنها خوشایندی با توان پیش‌بینی ۲۴ درصد پیش‌بینی کننده قوی‌تری بوده است. در مجموع نتایج بیانگر آن است که برونگرایی پیش‌بینی کننده رفتار اجتماعی مطلوب نوع دوستانه و جمعی، هیجانی و متابعت آمیز بوده و از بین آنها توان پیش‌بینی بالاتری در ارتباط با رفتارهای اجتماعی متابعت آمیز (۲۰ درصد) و نوع دوستانه و جمعی (۱۹ درصد) داشته است. در تبیین این یافته بایستی اشاره نمود که ویژگی شخصیتی برونگرایی با مثبت بودن، جرات‌طلبی، قاطعیت در عمل، پارانرژی بودن، صمیمی بودن، توانایی برقراری روابط اجتماعی و برونریزی هیجانی مشخص می‌شود که همه این عوامل منجر می‌شود فرد بتواند در اکثر موقعیتهای اجتماعی به خوبی عمل کند و از دیگران متابعت بیشتری در انجام رفتارهای اجتماعی مطلوب داشته باشد. اجتماعی و خونگرم بودن منجر به احساس همدلی و همدردی و کمکهای همدلانه و نوع دوستانه به دیگران می‌شود. این افراد خواهان روابط با دیگران هستند. بنابراین می‌دانند داشتن رابطه مستلزم پرداخت هزینه‌هایی است. یکی از این هزینه‌ها داشتن حس مسئولیت در برابر دیگران و انجام رفتارهای اجتماعی یاری‌گرانه است و در نهایت برونریزی هیجانی زمینه را برای شناسایی و کنترل هیجانات در موقعیتهای هیجانی فراهم می‌کند تا این افراد در چنین موقعیتهایی به صورت مناسب تری رفتار اجتماعی داشته باشند. ویژگی خوشایندی توان پیش‌بینی رفتار مطلوب در موقعیت ناآشنا، هیجانی و متابعت آمیز را دارا بوده است. که در این بین پیش‌بینی کننده قوی‌تری برای رفتارهای متابعت آمیز بوده (۰/۲۴) و در تبیین این نتیجه می‌توان اشاره نمود که خوشایندی برگرایش به ارتباطات بین فردی تأکید دارد. این افراد اساساً نوع دوست و فرمانبر هستند و با دیگران احساس هم‌دردی می‌کنند، مشتاق به کمک به دیگرانند و از خود گذشتگی، تواضع، همدلی بالا دارند اما این افراد تابع محیط و نظرات جمع هستند و کمتر ریسک‌پذیر می‌باشند. در واقع آنها در موقعیتهای مختلف تلاش می‌کنند با همنوایی با جمع نظر آنها را جلب کنند و رفتار خلاف جمع نداشته باشند لذا بیشتر به رفتارهای متابعت آمیز گرایش دارند.

وظیفه‌شناسی توان پیش‌بینی رفتار اجتماعی مطلوب بحرانی را داراست (۰/۱۵). افراد دارای وظیفه‌شناسی بالا به قابل اعتماد بودن، مسول بودن و کارآمد بودن گرایش دارند که این احساس تعهد و مسئولیت در آنها سبب می‌شود که در موقعیتهای بحرانی کمتر به منافع شخصی فکر کنند و بیشتر به دنبال انجام وظایفی باشند که جامعه از آنها بخصوص در شرایط سخت می‌خواهد. بی‌ثباتی هیجانی توان پیش‌بینی رفتار مطلوب هیجانی را داشته است که این توان منفی (۰/۱۴-) حاکی از آن است که افرادی دارای بی‌ثباتی هیجانی کمتر به رفتارهای اجتماعی مطلوب هیجانی می‌پردازند. همچنین سلامت عمومی توان پیش‌بینی بالاتری برای رفتار اجتماعی نوع

دوستانه و جمعی (۱۶/۰-) داشته و این توان منفی بیانگر آن است که هرچه سلامت عمومی بالاتر باشد گرایش به رفتارهای نوع دوستانه و جمعی بیشتر و رفتارهای اجتماعی متابعت آمیز کمتر می‌گردد. افراد دارای سلامت عمومی، احساس خوبی نسبت به خود و دیگران دارند، انعطاف پذیر هستند و قادرند خود را با شرایط محیطی منطبق کنند، خود را متعلق به جمع نه جدا مانده از جمع می‌دانند، تفکرات منفی و پارانوئیدی کمتر در آنها دیده می‌شود و قادر به پاسخگویی معقول به درخواست‌های دیگران هستند. این افراد خود آگاهی هیجانی دارند و هیجان‌ات مثبت و منفی خود را می‌شناسند و قادر به کنترل آنها هستند. آنها قادر به پاسخگویی مثبت در برابر درخواست‌های دیگران هستند. شادی نیز تنها توان پیش‌بینی رفتارهای اجتماعی مطلوب در موقعیت ناآشنا را داراست (۱۱/۰). شادی با افزایش روحیه اجتماعی فرد منجر به درگیر شدن در فعالیت‌های اجتماعی می‌شود. افرادی که از شادی برخوردارند روحیه بالایی دارند، عواطف منفی در آنها کمتر است لذا به دلیل این حالت خوشایند درونی در موقعیت‌های ناآشنا برای کسب خوشنودی درونی به دنبال یاری رساندن به دیگران هستند هرچند آنها را نشانسانند. در بیان محدودیت‌ها لازم به ذکر است که پژوهش حاضر به بررسی روابط ساده و چندگانه ویژگی‌های شخصیتی، شادی و سلامت عمومی با رفتارهای اجتماعی مطلوب پرداخته است لذا لازم است در مطالعات آتی در خصوص رفتارهای اجتماعی مطلوب مدل‌سازی نیز صورت گیرد و در مدل نقش متغیرهای جمعیت شناختی همچون سن، جنس و تحصیلات بررسی گردد. همچنین لازم است پژوهش‌های آتی مشخص سازند که تأثیرات تعاملی ویژگی‌های شخصیتی، شادی و سلامت عمومی بر رفتارهای اجتماعی مطلوب چیست و از چه طریق می‌توان نقش عوامل محیطی را بر این رفتارها تشدید کرد بعلاوه این سوال که آیا می‌توان با تغییر شرایط محیطی رفتارها را پیش‌بینی کرد کماکان مطرح است. این پژوهش بر روی مردم شهر اصفهان و در سال ۱۳۹۳ انجام پذیرفته و لذا در تعمیم نتایج به گستره‌های زمانی و مکانی دیگر باید با احتیاط عمل شود. به علاوه نتایج حاصل از این پژوهش مبتنی بر همبستگی و رگرسیون است لذا تبیین و تفسیر نتایج به صورت علت و معلولی چندان منطقی نیست. همچنین کلیه یافته‌های پژوهش حاضر از طریق ابزارهای خود گزارش دهی گردآوری شده است و علی‌رغم آنکه در کلیه مطالعات داخلی و خارجی ملاک سنجش مقادیر را این نوع ابزارها در نظر می‌گیرند با این همه با توجه به نوع گویه‌ها که رفتارهای مطلوبی را از فرد سوال می‌نمودند احتمال اریب در پاسخها محتمل است به خصوص در مورد رفتارهای اجتماعی مطلوب که به زعم اسمیت (۲۰۰۶) از سوگیری ذهنی مطلوبیت اجتماعی برخوردارند با کنترل شرایط پژوهش به کمک طراحی یک مطالعه آزمایشی و یا کاربست ابزارهای عینی، می‌توان این محدودیت را مرتفع کرد.

منابع

- آذربایجان‌ی، مسعود. سالاری فر، مهدی. عباسی، اکبر. کاویانی، محم. موسوی اصل، مهدی (۱۳۸۵)، روانشناسی اجتماعی با نگرش بر منابع اسلامی، تهران: انتشارات سمت.
- آرگایل، م. (۱۳۸۲). روانشناسی شادی. ترجمه فرهاد بهرامی، محمد گوهری انارکی، حمید طاهر نشاط دوست و حامد پالا هنگ. اصفهان: انتشارات جهاد دانشگاهی.
- ارونسون، الیوت، ویلسون، تیموتی دی، اکرت، روبین ام. (۱۳۸۶). روانشناسی اجتماعی. ترجمه افسانه شیخ الاسلام زاده، تهران: نشر ما و شما.
- بیرهوف، هانسورنر (۱۳۸۴). رفتارهای اجتماعی مطلوب از دیدگاه روانشناسی اجتماعی. ترجمه رضوان صدقی نژاد. تهران: انتشارات گلاذین.
- تقوی، سید محمدرضا (۱۳۸۰). بررسی روایی و اعتبار پرسشنامه سلامت عمومی. مجله روانشناسی. دوره ۵، ش ۴ (پیاپی ۲۰)، ص ۳۸۱-۳۹۸
- خدا رحیمی، سیامک (۱۳۷۴)، مفهوم سلامت عمومی شناختی، (چاپ اول). مشهد، انتشارات جاودان خرد.
- زرعی متین، حسن، جیرانی، صدیقه، افتخاری غریب دوستی، ثریا، (۱۳۹۱)، بررسی تاثیر شخصیت بر شادی، فصلنامه فرهنگ در دانشگاه اسلامی، سال دوم، ش ۱، دانشگاه قم.
- شریفی، رضا، اسکندری، حسین، دلاور، علی، برجعلی، احمد (۱۳۸۹)، ویژگی های شخصیتی افراد ایثارگر و یاری رسان با تاکید بر شخصیت مطلوب در سازماندهی نظامی در جوانان، فصلنامه روانشناسی نظامی، سال دوم، ش سوم، ص ۲۸-۲۱، دانشگاه امام حسین (ع).
- شولتز دوان، شولتز سیدنی (۱۳۹۱). نظریه های شخصیت. ترجمه یحیی سید محمدی، نشر ویرایش.
- کجباف، محمداقبر، سجادیان، ایلناز، نوری، ابوالقاسم (۱۳۸۷)، بررسی ساختاری عامل روایی و اعتبار مقیاس گرایش های اجتماعی مطلوب، جامعه شناسی کاربردی، سال بیست و یکم، شماره پیاپی ۳۸، شماره دوم، دانشگاه اصفهان.
- مرادی، مریم، جعفری، سید ابراهیم، عابدی، محمدرضا (۱۳۸۴)، شادمانی و شخصیت، تازه های علوم رفتاری، سال هفتم، شماره ۲، ص ۶۰-۷۱
- میرشاه جعفری، سید ابراهیم، عابدی، محمدرضا، دریکوندی، هدایت الله. (۱۳۸۱). شادمانی و عوامل مؤثر بر آن. فصلنامه تازه های علوم شناختی، ۴(۳)، ۵۰.
- نادی، محمدعلی، سجادیان، ایلناز (۱۳۹۲)، رابطه بین ویژگیهای شخصیتی با نگرانی های همدلانه، ارزش های نوع دوستانه و رفتارهای یاری رسان، مجله پژوهش های روانشناسی اجتماعی، دوره ۳، شماره ۱۰، ص ۹۵-۱۱۴

- 2(2):34-42.
- Baron, R.A., Byrne (2005).social psychology , ed., Al lyn and Bacon.
- Bierhoff, H.W., Muller, G.F.(1999). Positive feeling, cooperative support, and performance: Organizational spontaneity in project groups.Swiss Journal of Social Psychology, 58,180-190.
- Bove, L., Mitzifiris, B.,(2007). Personality traits and the process of store loyalty in a transactional - prone context.Journal of Services Marketing , 7: 507-515.
- Brittian, A S. Donnell., Knight G.P., Carlo G., Auamsna-Taylor A.J., Roosa , mw. (2013). Associations Between Adolescents' Perceived Discrimination and Prosocial Tendencies: The Mediating Role of Mexican American Values. NIH Public Access. 42(3): 328–341. doi:10.1007/s10964-012-9856.6.
- Burke, D. M., & Hall, M.(1986). Personality characteristics of volunteers in a Companion for Children program.Psychological Reports, 59, 819–825
- Carlo, G ., Hausmann, A., Christiansen, S., & Randall, B. A. (2003). Sociocognitive and Behavioral Correlates of a Measure of Prosocial Tendencies for Adolescents Psychology, Department of Faculty Publications, Department of Psychology.http://digitalcommons.unl.edu/psychfacpub/4: 107-134..
- Carlo, G., & Randall, B. A., (2002).The Development of a Measure of Prosocial Behaviors for Late Adolescents.Journal of Youth and Adolescence, 31(1), 31-44.
- Carlo, G., Okun,M.A., Knight,G., de Guzman M.R.T.(2005). The interplay of traits and motives on volunteering: agreeableness, extraversion and prosocial value motivation. Personality and Individual Differences, 38, 1293-1305.
- Cohen, L.L., Manion, L., & Morrison .(2000), Research Methods in Education .by Routledge Falmer, 5 th edition
- Costa, P.T., & McCrae, R.R. (1992a).Revised NEO Personality Inventory (NEO-PI-R) and NEO Five-factor Inventory (NEO-FFI) Professional manual.Odessa, FL, Psychological Assessment Resources.
- Eisenberg N., Hofer C., Sulik MJ.,LiewJ. (2013).The Development of Prosocial Moral Reasoning and a Prosocial Orientation in Young Adulthood: Concurrent and Longitudinal Correlates. American Psychology Association: 0012-1649/13/\$12.00 DOI: 10.1037/a0032990.
- Eisenberg, N., & Miller, P.A., Schaller, M., Fabes, R.A., Fultz, J., shell, R., & Shea, C.L. (1999). The role of sympathy and altruistic personality traits in helping: A reexamination. Journal of personality, 57, 41-67.
- Eisenberg, N., and Fabes, R. A. (1998).Prosocial development. In Damon W. (Series ed.) and Eisenberg, N. (Vol. ed.), Handbook of Child Psychology, Vol. 3: Social, Emotional, and Personality Development (5th edn.). Wiley, New York, pp. 701–778..
- Graziano, W. G., & Eisenberg, N. H. (1997). Agreeableness: a dimension of personality. In R. Hogan, J. Johnston, & S. Briggs (Eds.), Handbook of personality psychology (pp. 795–824). San Diego, CA: Academic Press.
- Hardy, S. A., (2006). Identity, Reasoning, and Emotion: An Empirical Comparison of Three Sources of Moral Motivation. MotivEmot, 30,207–215.
- Hardy, S. A., and Carlo, G., (2005). Religiosity and prosocial behaviours in adolescence: the mediating role of prosocial values. Journal of Moral Education, 34, (2), 231–249.
- Hilles, P., & Argyle, M. (2002).The Oxford Happiness Questionnaire: a compact scale for the measurement of psychological well-being.Journal of Personality and Individual Differences.33 , 1073–1082.

- Jeffries, V. (1998). Virtue and the altruistic personality. *Sociological Perspectives*, 41, 151-166
- John, O. and Srivastava, S. (1999). The big five trait taxonomy. In L. Pervin and O. John (eds), *Handbook of Personality* (2nd edn, pp. 102-38 New York: Guilford
- Langford, P.H. (2003). A one-minute measure of the Big Five? Evaluating and abridging Shaffer's (1999a) Big Five markers. *Personality and Individual Differences*, 35, 1127-40.
- Marsh and Cardinale (2012). Psychopathic personality traits, empathy and prosocial behavior, Department of psychology Georgetown university .
- Mayers, D.G (2005), *social psychology*: Boston MA. Worth Company.
- McCrae, R. R., & Costa, P. T. (1999). A five-factor theory of personality. In L. A. Pervin & O. P. John (Eds.), *Handbook of personality: theory and research* (2nd ed.) (pp. 139–153). New York: Guilford Press.
- Myers, D. G. (2004). *Happiness*. Excerpted from *Psychology*, 7th edition. New York: Worth Publishers
- Padilla-Walker LM, Dyer WJ, Yorgason JB, Fraser AM, Coyne SM. (2013). Adolescents' Prosocial Behavior Toward Family, Friends, and Strangers: A Person-Centered Approach. *Journal of Research on Adolescence*. DOI: 10.1111/jora.12102.
- Pavey, L., Greitemeyer, T., & Sparks, P. (2012). Highlighting relatedness promotes prosocial motives and behavior. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 38, 681–689.
- Penner, L. A., & Finkelstein, M. A. (1998). Dispositional and structural determinants of volunteerism. *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 525–537
- Peterson, C., & Seligman, M. E. (2004). *Character Strengths and virtues, a Handbook and Classification*, Oxford University Press.
- Plagnol, A.C., & Huppert, F.A. (2010). Happy to help? Exploring the factors associated with variations in rates of volunteering across Europe. *Social Indicators Research*, 97, 157-176.
- Smith, T.W., (2003). *Altruism in Contemporary America: A Report from the National Altruism Study*. National Opinion Research Center, University of Chicago.
- Smith, T.W., (2006). *Altruism and Empathy in America: Trends and Correlates*. National Opinion Research Center, University of Chicago.
- Vesina ML., Frnando C. (2013). Volunteering and well-being: is pleasure-based rather than pressure-based prosocial motivation that which is related to positive effects? *Journal of Applied Social Psychology*. Vol 43(4):870-878.
- Weinstein, N., Ryan, R. M. (2010). When Helping Helps: Autonomous Motivation for Prosocial Behavior and Its Influence on Well-Being for the Helper and Recipient. *Journal of Personality and Social Psychology*, 98, 222-244.

